

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Capita Pietatis Christianæ, Interrogationibus Et
Responsionibus vsitatis in Catechetica Methodo ita
explicata, vt breuem sed integram hypotyposin doctrinæ
purioris complectantur**

Ferinarius, Johannes

Magdeburgi

VD16 W 3078

De Vsibus Legis Moralibus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-36195

tis diuinæ, quæ sunt insitæ humanis mentibus in creati-
tione, vt dicant testimonium de Deo, quod sit Deus, &
qualis sit, & sint rectrices vitæ.

Quid differunt autem Philosophica dicta à Decalogo ?

Sapientes Ethnici tantum docent particulam legis,
præcipiunt tantum de externa disciplina, id est, de fren-
nanda locomotiva, seu regendis externis gestibus, vel
etiam moderandis affectibus, & præcipuè loquuntur
de virtutibus secundæ tabulæ. Contumeliosè autem
evertunt primam tabulam, quia nec accusant naturalem
immundiciam, vt tenebras & dubitationes de Deo,
Item, fremitus contra Deum. Nec monstrant, quis sit
verus Deus, & qui sint veri cultus Dei. Dicit autem
Paulus: Lex spiritualis est, id est, flagitat interiorem,
spiritualem, & perfectam obedientiam, nec est tantum
frenum externorum gestuum.

DE VSVS LEGIS MORALIS.

Quis est vsus Legis Moralis ?

Tres sunt: Primus nominatur Pædagogicus, seu
Politicus, pertinens ad omnes homines, etiam non res-
natos, Et est coercere externa membra, De hoc vsu
dicitur: Lex est iniustus posita *κατὰ*, id est, premit
& vrget iniustos quoad vtrumq;, scilicet, & coercens
externa membra, & pœniens facientes externa delicta
pœnis corporalibus. Ac frenatio illa nominatur Dis-
ciplina, Quid

Quid est Disciplina, seu iusticia
externa?

Est gubernatio locomotiva, regens externa
membra, ut faciant opera externa, congruentia cum
Decalogo.

Quas res complectitur virtus
Philosophica?

Cogitationem in cerebro, & voluntatem impe-
rantem externis membris, ut ciant tales motus, quales
docet cogitatio.

In hoc usu politico, quid est cogi-
tandum?

1. Notitia ordinata in natura, testantur natu-
ram non casu confluisse: sed esse Deum.
2. Noticia discernunt recta, & non recta, ostens-
dunt qualis sit Deus.
3. Poenae quae sequuntur atrociam scelera, ostens-
dunt quod Deus verè praesens sit in genere humano, &
quod puniat scelera

Propter quas causas necesse est praes-
tari Disciplinam?

Propter quatuor.

1. Propter mandatum Dei.
2. Ut vitentur poenae, quae ordine diuino sequuntur
atrociam scelera.

3. Ut

3. Ut alijs pax sit, quia nascimur ad fouendam societatem, non ad infinitam deletionem generis humani.

4. Ut externa modestia sit Pædagogia in Christum, id est, ut doceri de Christo possimus nos, & alij. Nec perseverantes in sceleribus contra conscientiam conuersi sunt ad Deum, aut sanctificantur à Christo per vocem Euangelij, & Spiritum sanctum.

Quæ sunt officia Pædagogicæ

Docet ordinatis exercitijs assuefacit, & castigat, idem facit Lex.

Contra:

Nullum peccatum postulat Deus.

Iustitia ciuili in non renatis est peccatum.

Ergo Deus eam non postulat.

Maiorem probo: Quicquid non est ex fide, peccatum est.

Respondeo: est fallacia accidentis, eò quod iustitia ciuili in non renatis, est peccatum per accidens. Peccatum se quidem est pulchrum decus: sed displicet Deo propter personam, quæ non credit, & non est inserta Ecclesiæ. Sicut bonum vinum, transfusum in vas non sincerum, accedit corruptam à vase.

Secundus vsus Legis Moralis.

Est iudicium vniuersale, accusans omnia peccata, in hominibus, interiora, & exteriora, & totam deprauationem nature. Huius iudicij executionem alij

alio tempore sentiunt. Damnandi eo opprimuntur.
Conuertendi eluctantur, & eriguntur consolatione
Euangelij. De hoc vsu dicitur: Deus est ignis confus
mens. Et: Per legem cognitio peccati.

Contra:

Quicquid auget peccatum non est docendum.

Lex auget peccatum.

Ergo Lex non est docenda.

Minorem probo. Paulus inquit: Lex iram efficit,
id est, homines quando accusantur & damnantur vo
ce Legis, incipiunt irasci Deo, & fremere contra De
um, sicut Saul, Cain, Iudas & alij.

Respondeo: Est fallacia accidentis, quia Lex
auget peccatum, non per se: sed per accidens. Accusat
& iudicat peccata hominum, vt destruat omnes non
conformes Deo. Ille vsus est bonus & sanctus. Quod
autem hæc deprauata natura hominum accusata lege,
non vult se subijcere iudicio Dei, nec ipsi tribuere hunc
honorem, quod iuste nos puniat, sed magis irascitur
Deo, nec petit remissionem promissam propter Filium,
hoc oritur ex mala voluntate hominum, non ex Legge.

Quis est tertius vsus Legis?

Pertinet ad renatos. Nam in his quoque vult Deus
obedientiam, interiorem, & exteriori regi suo ver
bo, iuxta dictum: In præceptis meis ambulate. Et:
Lucerna pedibus meis verbū tuum. Itaque ex lege oportet
renatos habere testimoniū, qui cultus Deo placeant.

D

Manet

Manet cuius ordo aeternus, & immutabilis, in mente diuina, ut creatura rationalis Deo obtemperet, sicut dicitur: Per fidem Lex stabilitur, id est, Fide inchoatur obedientia, & placet.

Secundo: In renatis sunt reliquiae peccati. Ut igitur peccata magis magisque agnoscantur, voce legis ira Dei monstranda est, ut crescat vera contritio, & poenitentia.

Contra: Iusto non est lex posita.
Credentes sunt iusti.
Ergo Lex non pertinet ad credentes.

Respondeo ordine ad Propositiones: Iusto non est Lex posita, scilicet in quantum iusto. Quia lex non damnat iustum retinentem iustitiam, sed cum desinit esse iustus, contra conscientiam violans mandata Dei, damnat cum Lex, ut manifestum est in exemplo primi lapsus. Et potest facillime accommodari hoc dictum ad iustos iustitia consummata seu integra, quia tales iam habent illam cum Deo conformitatem, quae Lege postulatur.

Minor: Credentes sunt iusti, scilicet imputatione, & inchoatione, nondum consummatione. Ergo cum adhuc in illis hæreat peccatum, non sunt liberi à Lege, quod attinet ad debitum obedientiae, quam quidem subinde crescere oportet, ut magis magisque mortificentur peccati in nobis reliquiae.

2. Responsio.

Iusto

Iusto non est Lex posita:

Scilicet quod ad condemnationem attinet. Credentes enim non damnantur à Lege, sicut impij: Sed eluctantur ex paucibus, & quia fide sunt inserti Filio Dei, tegitur illa immundities, quæ est reliqua in ipsis, propter Mediatorem. Et hoc significat vocabulum *κείρα*, id est, Credentem lex non opprimit, tanquam immota & sine ulla mitigatione.

3. Responsio.

Iusto non est Lex posita, quod ad coactionem attinet. Credentes enim reguntur à Spiritu sancto. Ideo præstant obedientiam spontaneam, seu voluntariam, sicut dicitur: *Voluntaria oris mei beneplacant tibi Domine.* Et tamen illa ipsa spontanea obedientia est necessaria necessitate debiti.

Quæ est sententia dicti: Non veni solvere legem, sed implere:

Solvere Legem significat, ita abolere legem, ut non amplius sit Lex.

Quot modis Christus implet Legem:

Quatuor modis.

1. Sua propria obedientia.
2. Derivando in se poenam.
3. Restituendo in nobis iustitiam, & vitam conformem Legi.
4. Sanciendo & repurgando eam ab erroribus.